

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DIGITÁLNÍ UČEBNÍ MATERIÁL

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0969
Název školy	Gymnázium Česká a Olympijských nadějí, České Budějovice, Česká 64
Název materiálu	VY_32_INOVACE_ZSV_1_4_ZIK_08_HOLCAUST_V_MADARSKU
Autor	Mgr. Martin Zikmunda
Tematický okruh	Antisemitismus a holocaust
Ročník	1. – 4.
Datum tvorby	01.01.2014
Anotace	Holocaust v Maďarsku
Metodický pokyn	Pracovní list je určen jako výuková pomůcka se zaměřením na mezipředmětové vztahy předmětů dějepis, základy společenských věd, zeměpis i jako materiál k samostudiu. Možnosti využití: promítání, práce jednotlivců nebo dvojic u PC, vtištění pracovního listu.
Pokud není uvedeno jinak, použitý materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Pracovní list

Holocaust v Maďarsku

Využitelné pomůcky:

Atlas světa, Slovník cizích slov, internetové zdroje

Seznam citací:

¹ AUTOR NEUVEDEN. *Holocaust v Maďarsku* [online]. [cit. 1.1.2014]. Dostupný na WWW: <http://www.holocaust.cz/cz2/history/countries/hungary>

² AUTOR NEUVEDEN. *Dějiny Maďarska* [online]. [cit. 1.1.2014]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hungary_map.png

³ Obrázek zpracován pomocí volného softwaru „Zoner Callisto 5 FREE“

⁴ Obrázek zpracován pomocí volného softwaru „Zoner Callisto 5 FREE“

⁵ Obrázek zpracován pomocí volného softwaru „Zoner Callisto 5 FREE“

Výchozí text

Holocaust v Maďarsku¹

V roce 1938 byly územní požadavky Maďarska částečně uspokojeny rozhodnutím vídeňské arbitráže a země se rozšířila o část východního Slovenska a západní Ukrajiny, později severní část Sedmihradská a po napadení Jugoslávie také Vojvodinu. Za pomoc při získání těchto území očekávalo Německo loajalitu maďarských představitelů. V listopadu 1940 přistoupilo Maďarsko k paktu tří velmocí - Německa, Itálie a Japonska, a 27. června 1941 vstoupilo s Německem do války proti Sovětskému svazu.

Před vypuknutím války žilo v Maďarsku asi 500 000 Židů, po vídeňské arbitráži asi 750 000.

Situace maďarských Židů se postupně zhoršovala. Na jaře 1938 byl přijat první protizidovský zákon, který omezoval podíl Židů na národní ekonomice na 20%, druhým zákonem byl podíl snížen na 5%. Třetí zákon z roku 1941, který definoval židovství na rasovém základě, byl obdobou norimberských zákonů, ovšem přísnější. Za Žida považoval každého, kdo měl dva židovské prarodiče, navíc zakazoval smíšená manželství. Díky této definici rázem stoupl počet Židů na území Maďarska i s anektovanými oblastmi ze 750 000 na 850 000.

V rámci mobilizace vláda zřídila tzv. pracovní jednotky (munkaszolgálatos), jejichž příslušníci (Židé, Slováci, Romové a další "nepřátelé" Maďarska) byli využíváni na otrockou práci převážně na stavbách. Část z nich byla poslána na východní frontu přímo do týlu protivníka, kde za neustálého týrání a mučení velitelé vykonávali nebezpečnou práci. Z asi 52 000 židovských příslušníků těchto jednotek zemřelo ještě před německou okupací Maďarska na 42 000 osob.

V létě roku 1941 bylo na základě rozhodnutí vlády vyhoštěno asi 17 000 Židů ukrajinského a polského původu, kteří žili na území Maďarska bez státního občanství. Byli odvezeni na území Ukrajiny pod německou civilní správou a po skupinách hnáni do města Kamenec-Podolský. Během dvou srpnových dnů je spolu s místními Židy (celkem asi 23 600 osob) zavraždili příslušníci Einsatzgruppen. Událost se zapsala do dějin konečného řešení jako vůbec první svého druhu. Ke druhému masakru došlo v Novém Sadu, v oblasti Jugoslávie anektované Maďarskem. V lednu 1942 zde pod záminkou boje proti partyzánům příslušníci maďarské armády zavraždili 5 000 osob. Asi polovina z nich byli Židé, třetina celkové židovské populace v oblasti, 6 židovských obcí bylo vyhlazeno. Vláda Miklóse Kállayho se pod mezinárodním tlakem od akce distancovala a zinscenovala soudní proces s viníky.

V prosinci 1942 premiér Kállay jednoznačně odmítl naléhání nacistů, aby se v Maďarsku začalo s "konečným řešením židovské otázky", které bylo v okolní Evropě v plném proudu. Jeho záměrem bylo zbavit se silného německého vlivu, zvláště po porážce u Stalingradu, v níž Němci obětovali desítky tisíc maďarských vojáků. Jednání se západními mocnostmi se však nepodařilo utajit před německým velením, které přistoupilo k radikálnímu řešení. Obsazení maďarského území německou armádou 19. března 1944 proběhlo hladce a bez odporu. Maršál Horthy nahradil premiéra Kállaye pronacisticky smýšlejícím Döme Sztójajm, dosavadním velvyslancem v Říši. Vládu v zemi fakticky převzali nacisté a "konečné řešení", jehož vedením byl pověřen Adolf Eichmann, se s ohledem na blížící se frontu rozběhlo na plné obrátky. 5. dubna 1944 vstoupilo v platnost nařízení o povinném označování Židů žlutou hvězdou, od 28. dubna platí nařízení o soustředování obyvatel venkova do ghatt vytvořených ve více než 55 obcích. Ve strašných podmínkách stráví lidé v ghettu jen pár týdnů, než budou nahnáni do nákladních vagónů a odvezeni do plynových

¹ AUTOR NEUVEDEN. *Holocaust v Maďarsku* [online]. [cit. 1.1.2014]. Dostupný na WWW: <http://www.holocaust.cz/cz2/history/countries/hungary>

komor v Osvětimi. Podle zprávy německého zmocněnce Edmunda Veessenmayera bylo z Maďarska do Osvětimi deportováno 437 402 Židů, z nichž bylo 80% zavražděno.

Maršál Horthy, zaskočený řáděním Němců v zemi, se snažil navázat styky s opozicí a ukončit spojenectví s Německem. Když 7. července zastavil deportace, Maďarsko bylo s výjimkou hlavního města "Judenrein" - bez Židů. Po tajných jednáních v Moskvě vyhlásil Horthy v říjnu 1944 příměří se Sovětským svazem a vystoupení Maďarska z války. Krátce na to byl Němci odvolán z funkce a vláda byla svěřena krajně fašistické Straně šípových křížů a jejímu vůdci Ferenci Szálasimu.

1. Na základě výchozího textu urči v mapě (Mapa Maďarsko v roce 1941, viz níže Mapa 1), na úkor kterých tehdejších zemí se Maďarsko rozšiřovalo? Jako nápověda ti poslouží jednotlivé roky územního zisku.

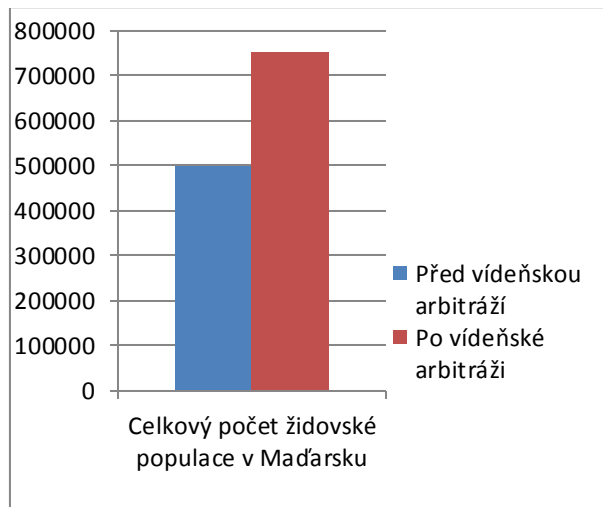
2. Na základě výchozího textu urči v mapě (Mapa Maďarsko v roce 1941, viz níže Mapa 2), do kterého místa byli deportováni ukrajinští a polští Židé bez státního občanství?

3. Která z těchto tvrzení vzhledem k výchozímu textu jsou pravdivá? Více jak jedna odpověď je správná.

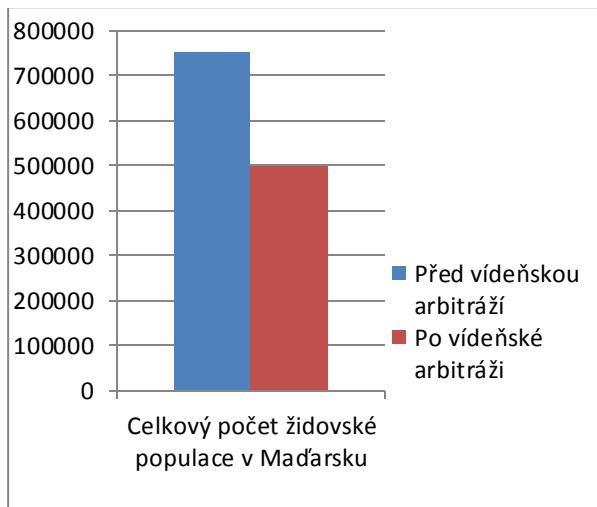
- Definice židovství byla na území maďarského státu přísnější než definice norimberských zákonů.
- Vyhoštění Židé ukrajinského a polského původu mohli odejít bezpečně do libovolné země tehdejší Evropy.
- Téměř 350 000 Židů z území Maďarska bylo zavražděno ve vyhlazovacích táborech.
- Fašistická Strana šípových křížů nikdy v Maďarsku nesestavovala vládu.
- Konečné řešení židovské otázky nebylo v Maďarsku realizováno.
- Většina židovské populace byla vyvražděna v Osvětimi.
- Admirál Horthy odmítal jednat se Sovětským svazem o příměří.

4. Který z následujících grafů je správný vzhledem k výchozímu textu? Více jak jedna odpověď je správná.

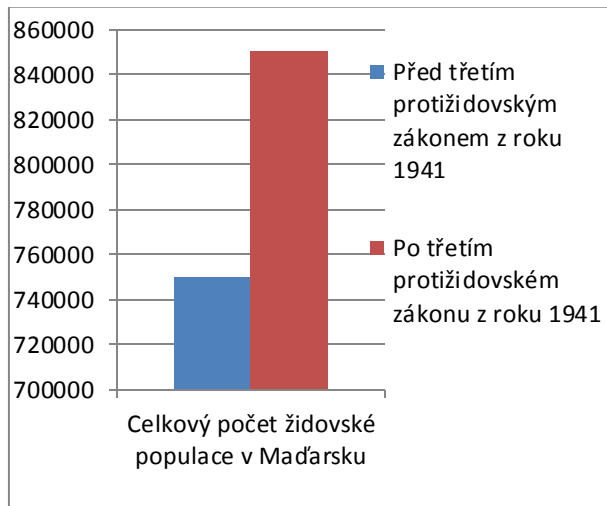
Graf 1

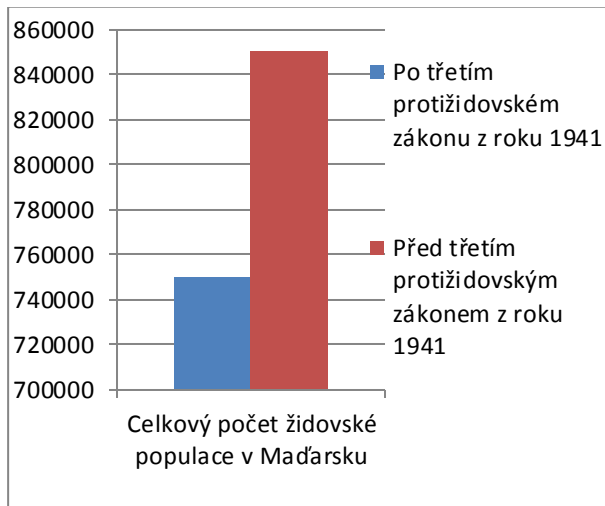
Graf 2

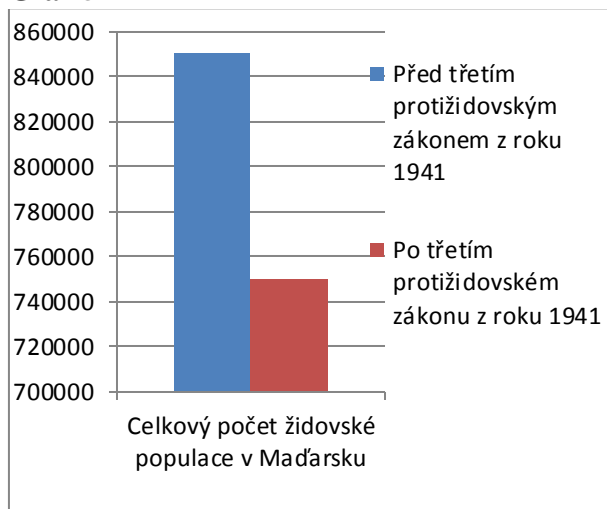
Graf 3

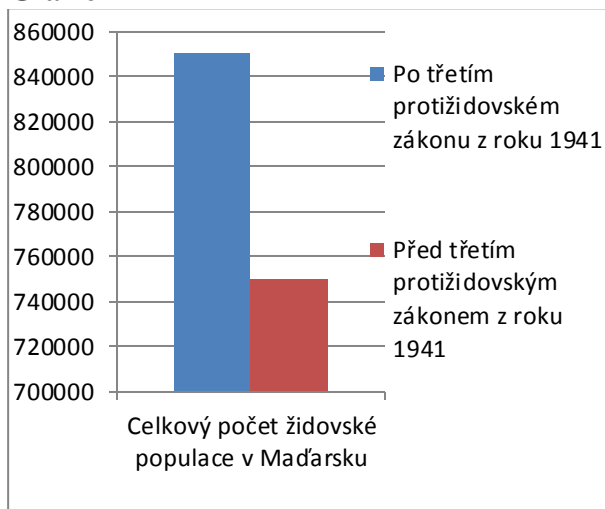
Graf 4

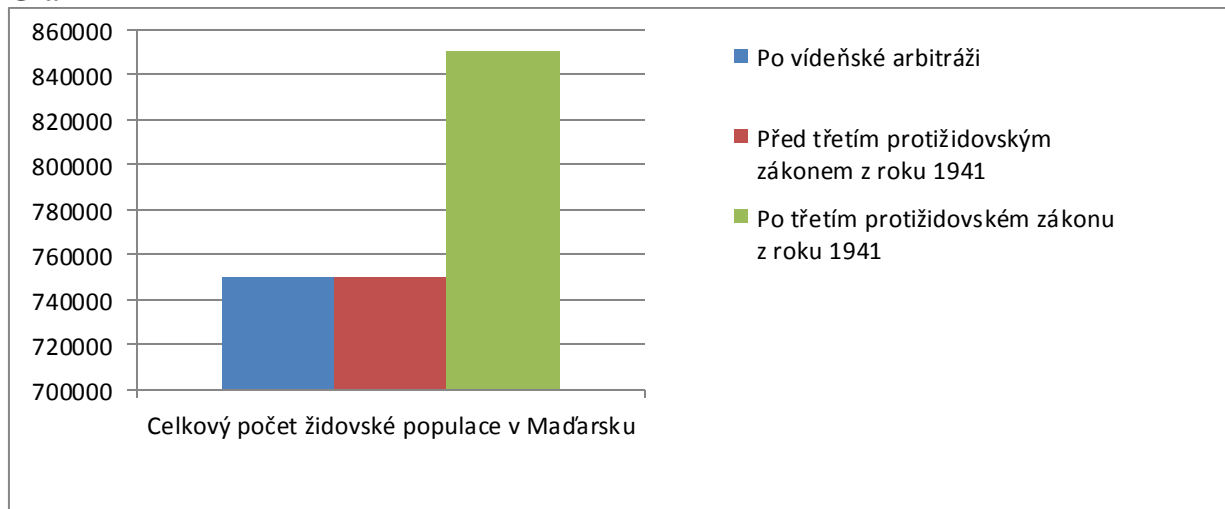
Graf 5

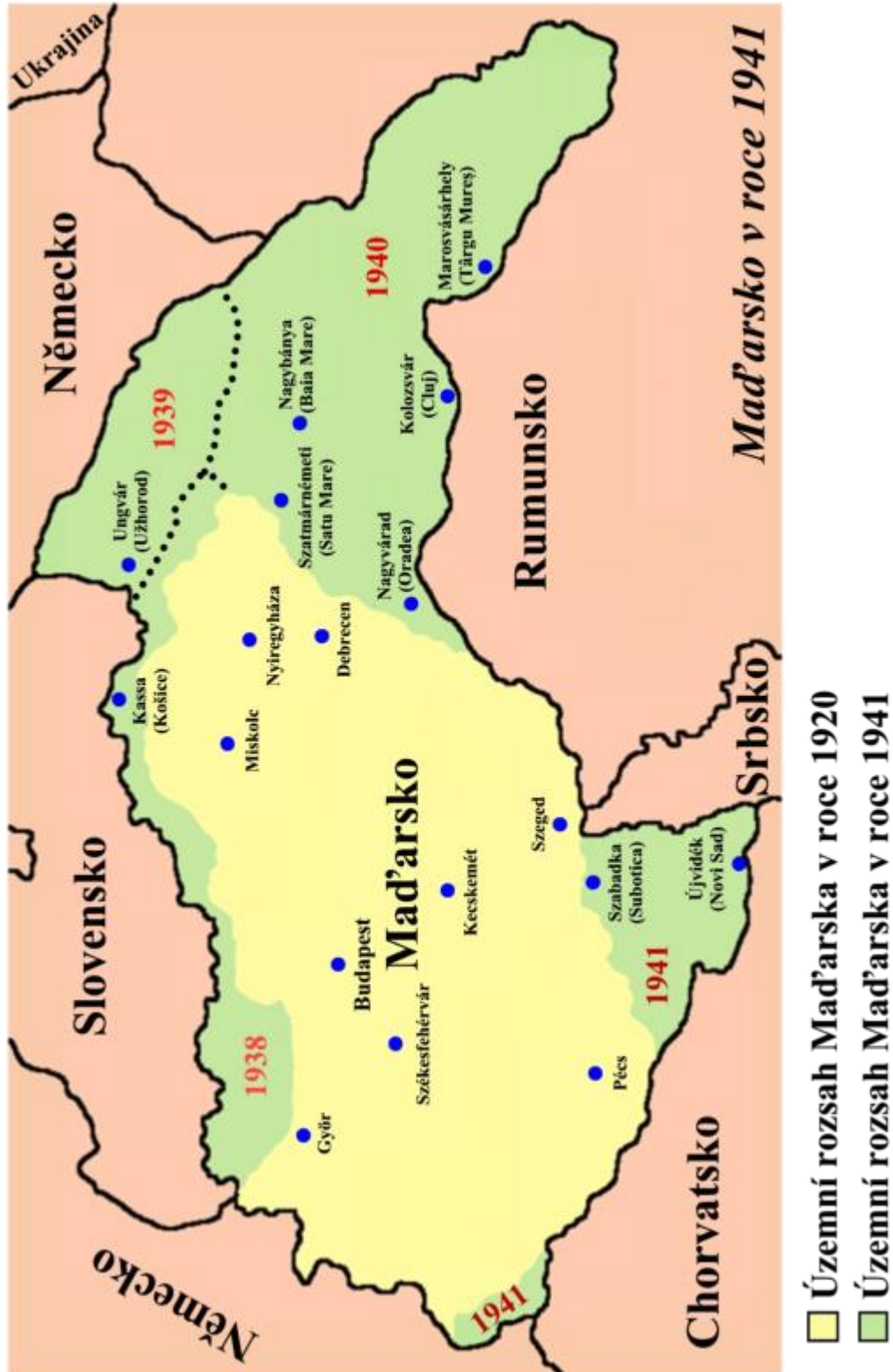
Graf 6

Graf 7

Mapa 1

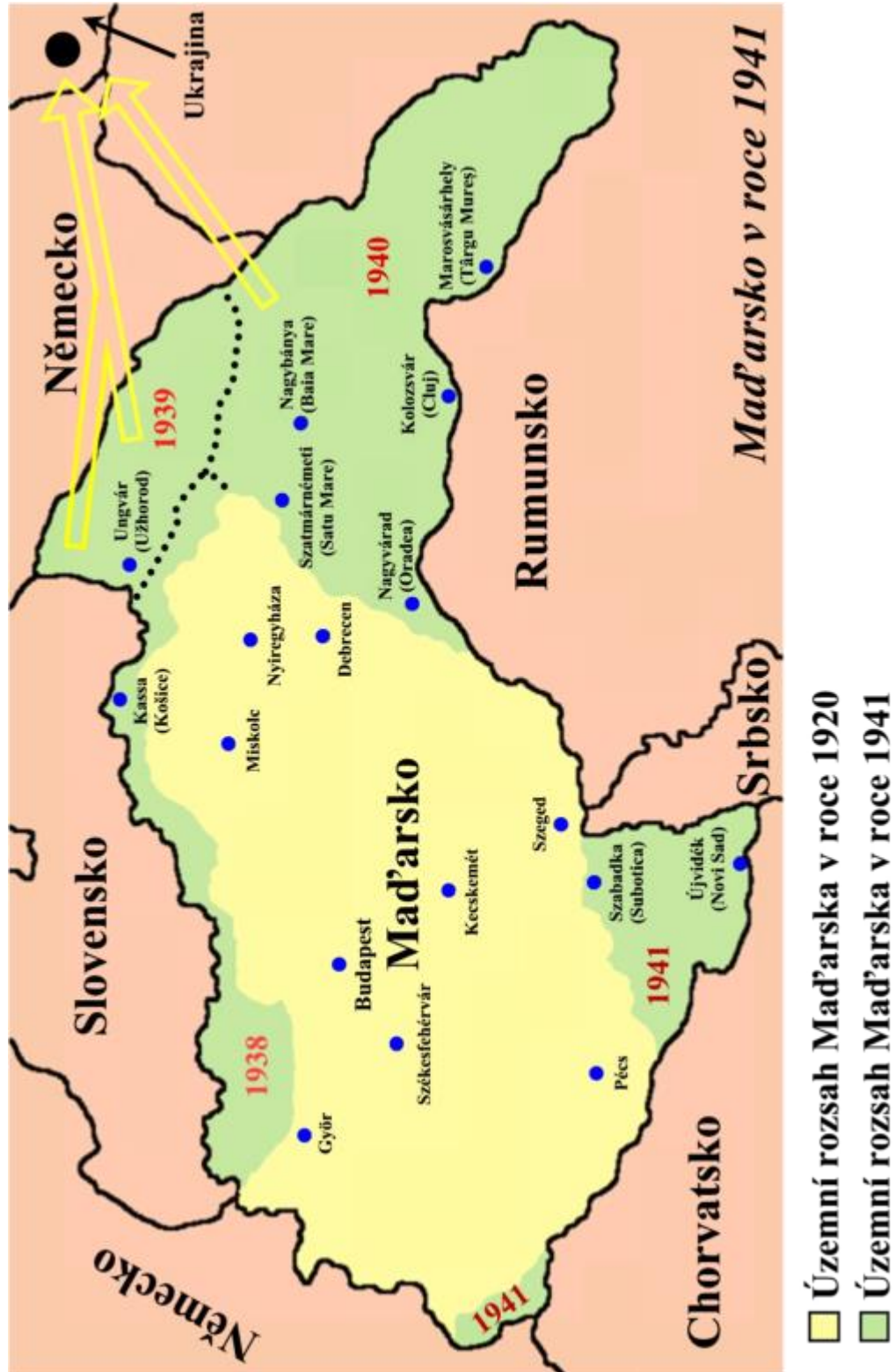

Mapa Maďarsko v roce 1941² – upravená mapa³

² AUTOR NEUVEDEN. *Dějiny Maďarska* [online]. [cit. 1.1.2014]. Dostupný na WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hungary_map.png

³ Obrázek zpracován pomocí volného softwaru „Zoner Callisto 5 FREE“

Mapa2

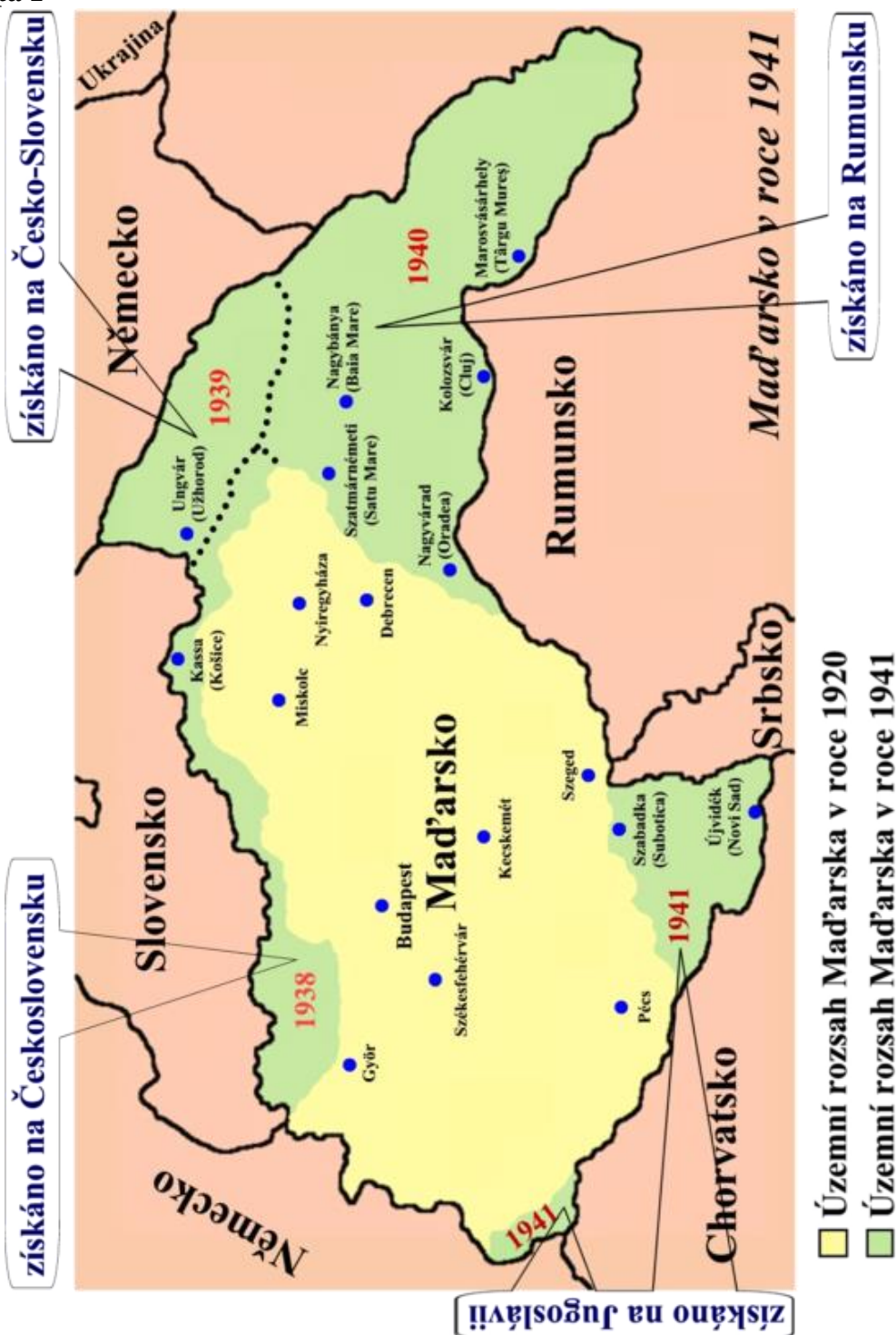
Mapa Maďarsko v roce 1941² – upravená mapa⁴

⁴ Obrázek zpracován pomocí volného softwaru „Zoner Callisto 5 FREE“

Řešení

1. Na základě výchozího textu urči v mapě (Mapa Maďarsko v roce 1941, viz níže Mapa 1), na úkor kterých tehdejších zemí se Maďarsko rozšiřovalo? Jako nápověda ti poslouží jednotlivé roky územního zisku.

Mapa 1

Mapa Maďarsko v roce 1941² – upravená mapa⁵

⁵ Obrázek zpracován pomocí volného softwaru „Zoner Callisto 5 FREE“

2. Na základě výchozího textu urči v mapě (Mapa Maďarsko v roce 1941, viz níže Mapa 2), do kterého místa byli deportováni ukrajinští a polští Židé bez státního občanství?

Kamenec-Podolský.

3. Která z těchto tvrzení vzhledem k výchozímu textu jsou pravdivá? Více jak jedna odpověď je správná.

a) Definice židovství byla na území maďarského státu přísnější než definice norimberských zákonů.

b) ~~Vyhoštění Židé ukrajinského a polského původu mohli odejít bezpečně do libovolné země tehdejší Evropy.~~

c) Téměř 350 000 Židů z území Maďarska bylo zavražděno ve vyhlazovacích táborech.

d) ~~Fašistická Strana šípových křížů nikdy v Maďarsku nesestavovala vládu.~~

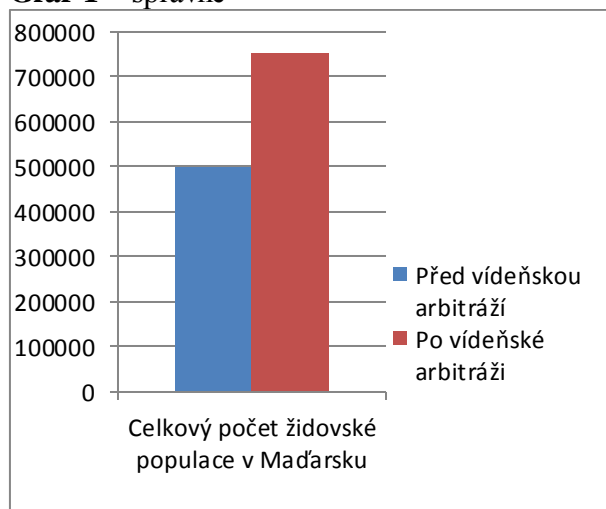
e) ~~Konečné řešení židovské otázky nebylo v Maďarsku realizováno.~~

f) Většina židovské populace byla vyvražděna v Osvětimi.

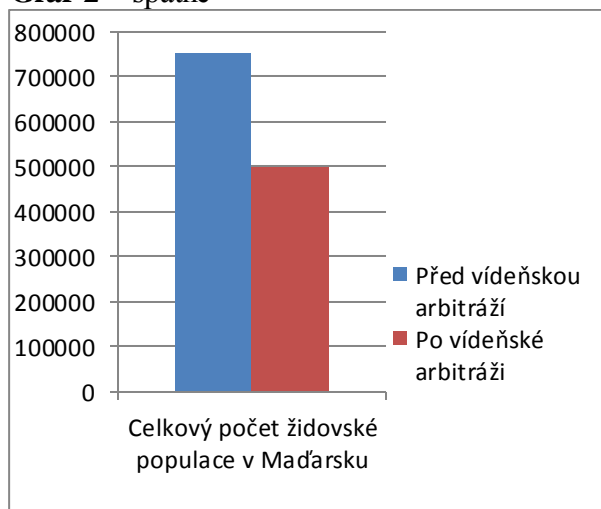
g) ~~Admirál Horthy odmítal jednat se Sovětským svazem o příměří.~~

4. Který z následujících grafů je správný vzhledem k výchozímu textu? Více jak jedna odpověď je správná.

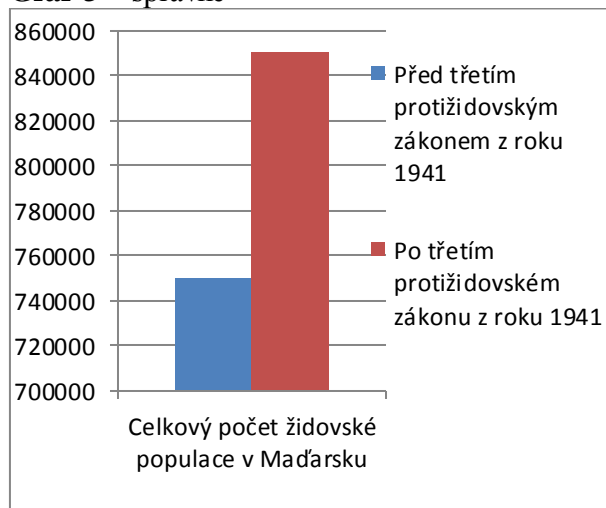
Graf 1 – správně

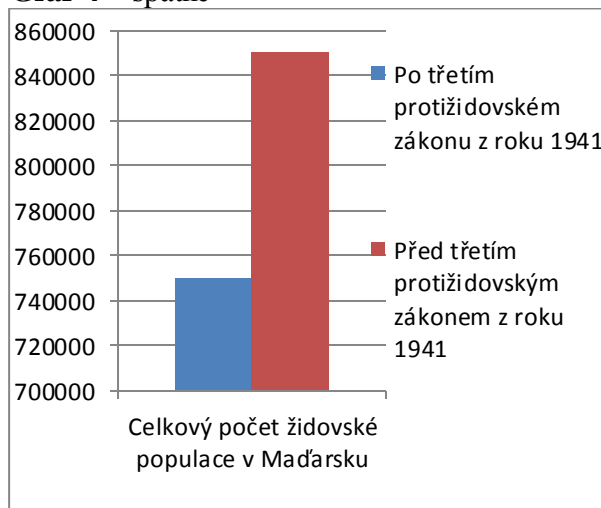
Graf 2 – špatně

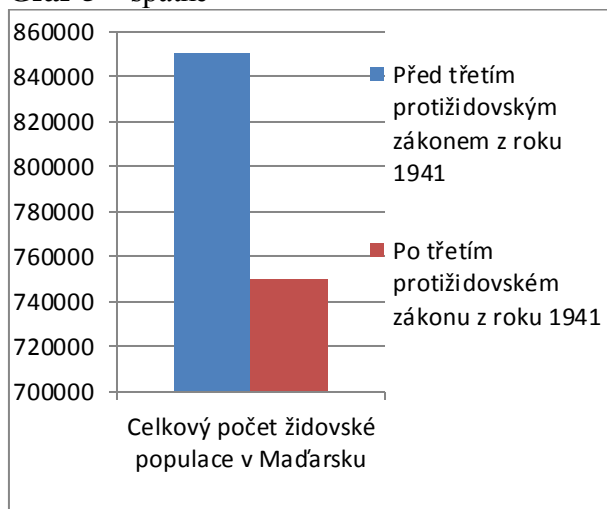
Graf 3 – správně

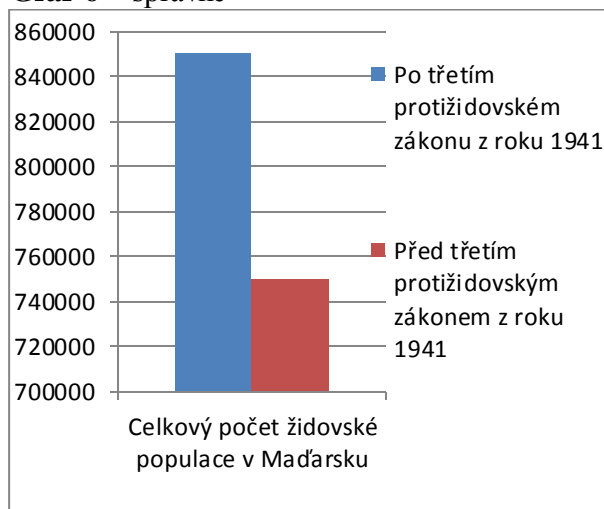
Graf 4 – špatně

Graf 5 – špatně

Graf 6 – správně

Graf 7 – správně

